

Sporočilo za javnost

V Ljubljani, 19. marca 2021: **Predstavniki štirih slovenskih strokovnih društev – Slovenskega društva za zaščito voda (SDZV), Društva vodarjev Slovenije (DVS), Slovenskega komiteja Mednarodnega združenja hidrogeologov (SKIAH) in Globalnega partnerstva za vodo Slovenije (GWPS) so na novinarski konferenci, ki so jo organizirali ob svetovnem dnevu voda, opozorili na spornost določil novele, s katero želijo predlagatelji poseči v obstoječo slovensko vodno zakonodajo, pri tem pa podrobno pojasnili razloge, zakaj je iz zakonodajnega postopka potrebno umakniti Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o vodah (ZV-1G). V tem tednu so poziv naslovili tudi na Državni zbor Republike Slovenije, ki bo prav na svetovni dan voda, 22. marca, na svojem plenarnem zasedanju začel z obravnavo predlogov za spremembo Zakona o vodah. Strokovna društva opozarjajo, da nacionalne zakonodaje v teh členih ne bi smeli spreminjati, saj je obstoječa v vseh elementih skladna z relevantno evropsko zakonodajo in direktivami. Uveljavitev omenjenih predlogov bi z zmanjšanjem ravni zaščite podzemnih vodnih virov in s tem varne oskrbe prebivalstva s pitno vodo tako pomenila ne le neusklajenost nacionalnih predpisov z evropsko zakonodajo, pač pa tudi kršitev ustavne pravice do pitne vode (čl. 70a) ter Aarhuške konvencije, ki omogoča sodelovanje javnosti pri ključnih okoljskih odločitvah, kot je spreminjanje načrtov upravljanja povodij. Prav tako je sporna predvidena sprememba zakona, ki bi omogočala posege na vodna in priobalna območja, ki ščitijo površinska vodna telesa s kopnega.**

V **Slovenskem društvu za zaščito voda** opozarjajo na poslanstvo mednarodnega dneva voda, ki nas vsako leto 22. marca opomni, da moramo z vodo ravnati odgovorno. Letos je osrednja tema osredotočena na vprašanje, kaj nam kot posameznikom in širše družbi voda pomeni in kako jo vrednotimo, saj je voda dragocen, nenadomestljiv in tudi zelo ranljiv naravni vir. Odgovornost za vodo nosimo vsi posamezniki, naš odnos do nje pa je pogosto neustrezen, morda zato, ker je imamo v primerjavi z drugimi deli sveta v izobilju. "Da nam na pipi vsak trenutek priteče zdravstveno ustrezna pitna voda, ni nekaj samoumevnega", poudarja predsednica društva **dr. Marjetka Levstek**, ki še dodaja, da se vse pogosteje tudi v Sloveniji soočamo z onesnaženimi viri pitne vode, ki so posledica prikritega ali neprikritega onesnaženja. Opozorila je na veliko nevarnost, ki nam grozi s sprejetjem novele zakona o vodah in se vprašala, kako vodo vrednoti država, če kakovost podzemne in z njo pitne vode raje žrtvuje za trenutni zaslužek gospodarskih družb.

Da strokovnjaki in raziskovalci z različnih področij voda in tudi društva, ki delujejo v javnem interesu za ohranjanje narave, ne bi smeli biti izključeni iz pomembnih odločitev ministrstva, menijo vsi predstavniki društev, ki zatrjujejo, da želijo tvorno sodelovati pri razvijanju normativnih okvirov upravljanja voda, a žal so k temu le redko povabljeni. "Po Aarhuški konvenciji je potrebno omogočanje sodelovanja javnosti pri ključnih okoljskih odločitvah, voda pa je ključni del okolja,"

poudarja **dr. Barbara Čenčur Curk, predsednica mreže Globalno partnerstvo za vodo Slovenije**. "Ne le po Zakonu o vodah, tudi po Okvirni vodni direktivi morajo države članice spodbujati dejavno vključevanje vseh zainteresiranih strani. Vse to bi moralo biti samoumevno, stroka pa bi morala biti vključena v odločevalske procese že od samega začetka." Pojasnila je, da je imela javnost za pričujoče spremembe Zakona o vodah na voljo za pripombe le 12 delovnih dni, kar onemogoča temeljite in strokovne javne razprave. Nesprejemljivo je tudi to, da je Vlada RS šele po opravljeni javni obravnavi in brez vednosti strokovne in druge javnosti v predlog zakona vnesla še spremembo 69. člena veljavnega Zakona o vodah, katere posledica je zmanjševanje varovanja virov pitne vode in s tem ogrožanje pravice do pitne vode.

Dr. Mihael Brenčič, predsednik Slovenskega komiteja Mednarodnega združenja hidrologov je pojasnil, da imamo v Sloveniji že dolgo tradicijo na področju zaščite vodnih virov z vodovarstvenimi območji, kar je tudi eden od vzrokov, zakaj imamo v veliki večini vodovodov zelo kakovostno pitno vodo: "Takšno visoko kakovost moramo ohraniti še naprej, zato ni nobenega razloga, da bi s popravki Zakona o vodah kakorkoli zmanjševali dosedanje standarde varovanja virov pitne vode. Vodovarstvena območja so namreč temelj zdrave pitne vode in če delujemo kot družba, temelječa na trajnostnem razvoju, ne predstavljamo cikle, temveč pomemben element zdravega in čistega okolja, ki enako visok standard, kot ga uživamo danes, zagotavlja tudi zanamcem."

Predsednica Društva vodarjev Slovenije dr. Lidija Globevnik je podrobneje komentirala predlog spremembe zakona v 37. členu, ki se nanaša na razširitev možnosti posegov na vodna in priobalna zemljišča za vse objekte v javni rabi v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov. Predlog namreč izenačuje priobalna in celo vodna zemljišča z vsemi drugimi, kjer je potrebno za gradnjo pridobiti vodno soglasje, a s tem omogoča tudi gradnjo objektov, ki v odprti krajini ob vodah nimajo kaj iskati: "S spremembami v zakonu bi na ta način odpravili posebno varovalno vlogo, ki jo ta opravljajo sedaj, saj bi dopustili tudi posege v naravno okolje in priobalne pasove izven naselij, ki varujejo naše vode pred onesnaženji. Ti priobalni pasovi, vodna telesa in poplavne površine, ki imajo pomembno vlogo tudi pri varstvu pred poplavami, uravnavanju temperature ter varovanju ekosistemov, morajo ohraniti poseben status, saj so bistveni za zmanjševanje bremen, ki ga povzročamo naravi ljudje, poleg tega pa nam zagotavljajo še neovirani dostop do vodnih teles in višjo kakovost bivanja. Če bi se spremembe zgodile, lahko pričakujemo znatno povečanje posegov v vodna in priobalna zemljišča, tako iz razloga enostavnejšega postopka, kot tudi iz povečanja nabora možnih posegov. To bo pomenilo večji negativni in kumulativni vpliv na ekološko stanje voda in poplavno varnost. Povečala se bo nevarnost onesnaževanja virov pitne vode, omejen bo lahko tudi dostop do vode kot javne dobrine".

Kontakt za medije:

Miša Hrovat, Odnosi z javnostmi za SDZV, M: 041 619 616, E: misa@maga.si